SEKSUAALIRIKOSEPÄILYN KÄSITTELY (toimi näin)

Peruslinja:
Poliisi tutkii rikokset. Kun on syytä epäillä seksuaalirikosta, seura ei käynnistä omaa “selvittelyä”. Sisäinen tutkinta voi vaarantaa esitutkinnan.

Epävarma? Kysy neuvo poliisilta / Rikosuhripäivystykseltä / Et ole yksin -palvelusta ilman nimiä.

1) Kun epäily nousee (toimet heti)

Turvaa nuori: rauhoita tilanne, erota tilanteesta tarvittaessa, huolehdi välittömästä turvallisuudesta.
Kuule lyhyesti ja neutraalisti: usko kertomus, älä johdattele; vältä lisäkyselyä.
Dokumentoi sanasta sanaan: mitä kerrottiin (nuoren omat ilmaukset), omat kysymyksesi, aika/paikka.

Ilmoita eteenpäin:
Poliisi (112 hätätilanteessa; muuten rikosilmoitus).
Huoltajat (asiallisesti ja viivytyksettä).
Lastensuojelu: jos epäily koskee alaikäistä → tee lastensuojeluilmoitus.

Älä altista lasta lisäkuulusteluille seuran sisällä.
Suojaa ryhmä: tarvittaessa keskeytä altistavat tilanteet.

Miksi: nopea, neutraali toiminta suojaa uhria ja varmistaa, ettei poliisitutkintaa vaaranneta.

2) Rikosilmoitus pähkinänkuoressa

Rikosilmoituksen voi tehdä kuka tahansa; paras vaihtoehto on henkilö, jolle alaikäinen kertoi.
Poliisi arvioi, onko syytä epäillä rikosta ja käynnistää tarvittaessa esitutkinnan.
Ilmoittaja ei saa tietoja tutkinnan etenemisestä; tiedonsaanti kuuluu asianomistajalle.
Vähäisilläkin tiedoilla kannattaa rikosilmoitus tehdä, jos uhri on tiedossa. Tekijää ei tarvitse yksilöidä.
Tietyissä vakavissa tilanteissa (esim. törkeä raiskaus/lapseen kohdistuva teko) ilmoittaminen on velvollisuus.

3) Lastensuojeluilmoitus (alaikäinen)

Tee ilmoitus asuinkunnan sosiaalitoimeen; kiireellisissä 112/sosiaalipäivystys.
Yksityishenkilö voi ilmoittaa anonyymisti; viranomaisen tulee ilmoittaa nimensä.
Voit aina kysyä neuvoa päivystävältä lastensuojelulta.

Miksi: lastensuojelu varmistaa tuen ja suojelun riippumatta rikosprosessista.

4) Viestintä ja seuran rinnakkaistoimet

Älä viesti rikosilmoituksesta tai poliisitutkinnasta ulospäin ennen kuin asia on julkinen (syyte nostettu).
Pysy faktoissa.

Kurinpitotoimet: voit soveltaa seuran sääntöjä selviin sääntörikkomuksiin (esim. yksin yökyläily,

kahdenkeskinen majoitus), ottamatta kantaa rikokseen.

Työjärjestelyt: siirrä epäilty pois lasten/nuorten ryhmistä esitutkinnan ajaksi.

Vältä leimaamista; huomioi kunnianloukkausriski.

Miksi: suojataan nuoria ja oikeusprosessia, minimoidaan vahinko yhteisölle.

5) Kun syyte on nostettu / prosessin jälkeen

Avoin, asiallinen viestintä vanhemmille, urheilijoille ja valmentajille; seura ottaa vastuun ja kertoo ehkäisevistä toimista.

Tarjoa nuorille mahdollisuus puhua asiasta ja ohjaa tarvittaessa ammattiavun piiriin: koulupsykologi, -kuraattori, terveyspalvelut, Tyttöjen/Poikien talo, kriisipuhelimet, RIKU, Et ole yksin, jne.

6) Kohtaaminen: muistilista ohjaajalle/valmentajalle

Kuuntele, usko, kiitä luottamuksesta.

Kerro, ettei tapahtunut ole hänen syytään.

Älä johdattele; kysy avoimesti (“Mitä sitten tapahtui?”).

Kerro lyhyesti mitä seuraavaksi tapahtuu (velvollisuus ilmoittaa).

Kirjaa sanatarkasti; älä tee omaa “tutkintaa”.

PIKA-CHECKLIST:
1) Turvaa nuori →
2) Kuule lyhyesti & dokumentoi →
3) Ilmoita poliisille (112 kiireellinen) →
4) Ilmoita huoltajille →
5) Lastensuojeluilmoitus (alaikäinen) →
6) Poista epäilty lasten ryhmistä →
7) Älä viesti tutkinnasta; käytä faktoja →
8) Tarjoa tuki ja ohjaus palveluihin →
9) Yhteisöviestintä syytteen jälkeen.